

РІШЕННЯ
ОЛЕКСАНДРІЙСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

____ СЕСІЇ
ВОСЬМОГО СКЛИКАННЯ

від «__» _____ 2021 року

№ ____

м. Олександрія

**Про затвердження Програми
розвитку туризму та збереження
культурної спадщини
Олександрійської територіальної
громади на 2021 – 2026 роки**

Відповідно до п. 22 ч. 1 ст. 26, пп. 10 п. б) ст. 32, ст. 52 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», законів України «Про туризм», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини», «Про культуру», враховуючи рішення виконавчого комітету № ____ від ____ лютого 2021 року «Про затвердження Програми розвитку туризму та збереження культурної спадщини Олександрійської територіальної громади на 2021 – 2026 роки», з метою створення сприятливих умов для розвитку сфери туризму та збереження культурної спадщини, популяризації історії краю, його туристичної привабливості серед жителів та гостей громади,

МІСЬКА РАДА ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму розвитку туризму та збереження культурної спадщини Олександрійської територіальної громади на 2021 – 2026 роки (додається).

2. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань освіти і науки, культури і туризму, відродження духовності, сім'ї, молоді та спорту та заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Чемерис І.А.

Міський голова

Сергій КУЗЬМЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення міської ради
від «   » лютого 2021 року №

ПРОГРАМА
розвитку туризму та збереження культурної спадщини
м. Олександрії на 2021 – 2026 роки
(далі – Програма)

Вступ

Сучасна індустрія туризму – одна з найбільш прогресивних галузей світового господарства, яку можна розглядати як самостійний вид економічної діяльності, як міжгалузевий комплекс. Протягом останніх років туризм набуває значного розвитку, стаючи одним з найбільш важливих секторів економіки в світі.

Загальні положення

Програма розвитку туризму та збереження культурної спадщини міста Олександрії на 2021- 2026 роки (далі Програма) визначає основні завдання, реалізація яких дозволить покращити туристичну інфраструктуру міста, формуватиме привабливе середовище для реалізації інвестиційних проектів у сфері туризму. Та створюватиме позитивний імідж міста. Основою Програми є комплекс заходів, виконання яких повинно створити сприятливі умови для розвитку туристичної галузі міста, реалізації державної політики в сфері туризму.

Сучасна індустрія туризму – одна з найбільш прогресивних галузей світового господарства, яку можна розглядати як самостійний вид економічної діяльності і як міжгалузевий комплекс. Протягом останніх років туризм набуває неабиякого розвитку, стаючи одним з найбільш важливих секторів економіки в світі.

Програма розвитку туризму та збереження культурної спадщини міста Олександрії на 2021–2026 роки (далі –Програма) визначає основні завдання, реалізація яких дозволить покращити туристичну інфраструктуру міста, формуватиме привабливе середовище для реалізації інвестиційних проектів у сфері туризму, сприятиме зростанню кількості туристів та створюватиме позитивний імідж міста. Основою Програми є комплекс заходів, виконання яких повинно створити сприятливі умови для розвитку туристичної галузі міста, реалізації державної політики в сфері туризму.

І. Паспорт Програми розвитку туризму та збереження культурної спадщини
м. Олександрії на 2021-2026 роки

1. Назва Програми:
«Програма розвитку туризму та збереження культурної спадщини м. Олександрії на 2021 –2026 роки».
2. Розробник Програми: управління культури і туризму Олександрійської міської ради.
3. Підстава для розробки Програми: Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про туризм», Закон України «Про охорону культурної спадщини».
4. Термін реалізації Програми: 2021 –2026 роки.
5. Виконавці Програми: управління культури і туризму міської ради, суб'єкти туристичної діяльності, громадські організації.
6. Джерела фінансування – кошти міського бюджету, інші кошти.

II. Мета та пріоритетні напрямки Програми

Мета Програми: формування сприятливих умов для створення, модернізації, просування туристичних продуктів міста Олександрії, для збільшення туристичного потоку та перетворення туризму на одну з най більш прибуткових галузей економіки Олександрії та забезпечення належного рівня збереження та використання об'єктів культурної спадщини.

Основними пріоритетами є:

- формування позитивного іміджу міста шляхом розповсюдження інформації (діяльність інформаційно- туристичного центру) про туристичну привабливість міста на регіональному, обласному та державному рівнях;
- розвиток туристично- рекреаційної інфраструктури;
- збільшення кількості туристів та екскурсантів;
- зростання рівня зайнятості населення в індустрії туризму (сільського);
- промоція туристичного потенціалу міста;
- ефективне використання природного, історико-культурного та туристично-рекреаційного потенціалу;
- здійснення системної рекламно-інформаційної діяльності, підтримка внутрішнього туризму;
- створення сприятливих умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій в туристичну галузь;
- проведення унікальних фестивалів та театралізованих екскурсій;
- стимулювання розвитку «зеленого» туризму на території с. Головкивка та с. Ізмайлівка;
- створення умов для надання туристичних послуг особам з обмеженими можливостями;
- проведення семінарів, конференцій, престурів, виставок та форумів в рамках популяризації та розвитку туризму.

III. Туристичний потенціал міста Олександрії та стратегічні заходи його розвитку.

Олександрія –це місто неповторних пам'яток архітектури, історії та природи, на території якого знаходиться велика кількість закладів туристичної інфраструктури:

- комунальний заклад «Олександрійський міський музейний центр імені Худякової А.Ф.», де ведеться організація краєзнавчої роботи, проведення екскурсій, лекцій, заходів;
- міський Палац культури (у підпорядкуванні якого сільські Будинки культури сіл Головкивка та Ізмайлівка), Палац культури «Світлопільський», БК сел. Олександрійське - це організація діяльності колективів художній самодіяльності, проведення концертної діяльності, масових заходів тощо.

Однією з важливих складових інфраструктури міста для прийому відвідувачів є готельне господарство та заклади харчування. На сьогодні вищеназвана сфера міста Олександрії представлена небагаточисельною кількістю і їх недостатня кількість є однією з проблем розвитку туристичної галузі.

У місті визначені земельні ділянки рекреаційного призначення загальною площею 74,19 га (територія стадіону «Ніка», парк ім. Шевченка – вул. Шевченка, парк «Молодіжний» - вул. Садова, лісовий масив по вул. Героїв Сталінграда).

Ці землі використовуються для проведення міських масових заходів, туристичних змагань, фестивалів, дитячих змагань з туризму та відпочинку мешканців міста.

Туристична галузь України здійснює поступальний рух у напрямку використання сучасних інформаційних технологій, здатних піднести розвиток туристичної індустрії на

новий якісний рівень. Важливими осередками надання інформаційних послуг щодо туристичних можливостей міста виступають туристично-інформаційні центри, які є елементом інноваційної інфраструктури туристичної індустрії, що допомагає зорієнтувати відвідувачів міста в просторі та часі, а саме: визначити місцезнаходження об'єктів, спланувати свій маршрут подорожі містом, а так отримати інформацію про місцеві заходи та події в сфері туризму.

У місті зареєстровано комунальне підприємство «Інформаційно – туристичний центр» (ІТЦ).

Відповідно до європейських норм до послуг ІТЦ належать:

- надання комплексної туристичної інформації про місто загалом, готелі та інші заклади розміщення та харчування туристів, музеї, заклади культури, парки, стадіони;
- інформування туристів про культурні заходи міста;
- інформування про екскурсійні маршрути по місту та в межах регіону;
- допомога в організації семінарів, конференцій, що стосуються туристичної сфери;
- інформування про спеціальні пропозиції туристичних підприємств міста: тури вихідного дня, програми сімейного та інших видів відпочинку;
- продаж за доступними цінами інформаційно-туристичних видань (карти, атласи, путівники, книги з краєзнавства, фотоальбоми, довідники тощо);
- продаж сувенірної продукції.

Завдання Інформаційно- туристичного центру:

- забезпечення належного сервісу спілкування з відвідувачами;
- посередництво у бронюванні місць в закладах розміщення, екскурсій та квитків на місцеві заходи;
- створення якісної інформаційно-презентаційної продукції;
- розробка нових туристичних маршрутів міста на основі автентичної культурної спадщини;
- створення сучасних екскурсійних пропозицій (аудиогіди, віртуальні екскурсії);
- впровадження театралізованих екскурсій для гостей міста;
- розробка мобільного додатка «Олександрія туристична» з урахуванням сучасних технічних можливостей (віртуальні екскурсії, аудіогіди тощо)та його інформаційне наповнення;
- забезпечення сертифікованого навчання працівників управління культури і туризму міської ради та ІТЦ у сфері надання екскурсійних послуг в місті.

IV. Перелік завдань і заходів для реалізації Програми на 2021 – 2026 роки

Розробка логотипу, карти міста із нанесенням на ній туристично – привабливих об'єктів - 2021 – 2022 роки;

- створення сучасного вебпорталу – 2022 рік;
- виготовлення та встановлення інформаційних стендів та боксів з QR кодом на залізничному, автовокзалах та в основних туристичних геолокаціях - 2022 рік;
- виготовлення пам'ятника козаку Григорію Усику, прототипу - засновника міста - 2023 рік;
- розробка, виготовлення якісної інформаційно-презентаційної та сувенірної продукції з інформацією про туристичний потенціал міста - 2021 –2026 роки;
- забезпечення участі міста в обласних, національних та регіональних спеціалізованих туристичних виставках та форумах - 2021 –2026 роки;
- проведення рекламних кампаній, прес та інфотурів, налагодження співпраці з обласними, всеукраїнськими та міжнародними організаціями - 2021 –2026 роки;
- створення якісних промороликів про туристичний потенціал міста та його окремі туристичні об'єкти - 2021 –2026 роки;

- створення та постійне наповнення туристичним контентом сторінок у соціальних мережах (SMM реклама та просування туристичного бренду міста у соціальних мережах) 2021 –2026 роки;
- створення та розвиток туристичних продуктів міста (розробка нового туристичного маршруту «Подорож від хутора Усівка до міста Олександрії», організація та проведення брендового фестивалю) - 2021-2022 роки;
- облаштування тематичними міні - будиночками (курені) для продажу сувенірної та крафтової продукції символічного містечка Усівка 2022 – 2023 роки;
- облаштування зупинок тимчасового відпочинку стаціонарними стендами із зображенням логотипу міста - 2022 – 2026 роки.

V. Очікувані результати виконання Програми

Для туристичного розвитку міста Олександрії в першу чергу слід розбудувати сильні сторони дестинації (місцезнаходження), використовуючи всі можливі механізми для підвищення туристичної привабливості міста. Одним з головних механізмів розвитку туризму є забезпечення якісної промоції, яка в сучасних умовах є вискоелективним інструментом. Визначивши чіткі пріоритетні напрямки, сформувавши поетапний план дій, забезпечивши співпрацю влади, бізнесу і громади міста та в результаті належного виконання Програми розвитку туристичної галузі міста Олександрії на 2021 –2026 роки прогнозується досягнення наступних результатів:

- збільшення туристичних потоків до міста Олександрії;
- розбудова туристичної інфраструктури міста, створення нових туристично-привабливих об'єктів;
- взаємодія з іншими регіонами України щодо взаємного розвитку туристичного сектору;
- збільшення доходів до міського бюджету від провадження туристичної діяльності;
- підвищення якості та розширення переліку туристичних послуг;
- створення нових робочих місць (сільський «зелений» туризм);
- створення сприятливих умов для залучення додаткових фінансових потоків та інвестицій в туристичну галузь міста шляхом співпраці з інвестиційними фондами;
- формування іміджу Олександрії як туристично привабливого міста;
- розроблення популярних туристичних маршрутів за пріоритетними для міста напрямками розвитку туризму;
- створення належних, комфортних умов для проведення дозвілля мешканців та перебування у місті туристів.

VI. Загальні положення Програми по збереженню культурної спадщини:

Активізація будівництва, природне старіння об'єктів культурної спадщини, ігнорування та порушення пам'яткоохоронного законодавства суб'єктами господарювання в історичній частині міста, створення міста, привабливого для туризму, як одного з ефективних джерел наповнення бюджету вимагає створення в місті структури, яка б не тільки організовувала і координувала напрямки діяльності управлінь та відділів міської ради, органів виконавчої влади, а й виконувала облікову, пошукову, наукову, методичну функцію згідно з законодавством, особливо це начасі зараз, коли в Олександрійську громаду приєдналися громади таких сіл як Голоківка, Ізмайлівка, Пустельниково, Піщаний Брід.

Станом на 01 січня 2021 року у м. Олександрії на державному обліку перебуває 215 нерухомих пам'яток археології, історії, архітектури, монументального мистецтва.

Потребують ремонту та облаштування пам'ятники, меморіали, всі меморіальні та анотаційні дошки.

На сьогодні пам'ятки культурної спадщини місцевого значення не мають державних охоронних дощок (знаків). В 2021 році закладено початкові кошти на відновлення та встановлення охоронних дощок (знаків) нового зразка, як вимагає того чинне законодавство.

Кожен об'єкт культурної спадщини в місті, внесений до переліку пам'яток, повинен мати облікову документацію (паспорт, облікову картку) і пройти певну процедуру юридичного оформлення, тобто укладання охоронних договорів, грошову оцінку, визначення балансоутримувача, виготовлення і встановлення на пам'ятках охоронних знаків державного зразка тощо.

Пам'ятки культурної спадщини – не тільки свідчення історичних подій, але й категорія економічна - об'єкт туристичної привабливості.

Прийняття Програми на 2021-2026 роки дало б змогу передбачити кошти на пам'яткоохоронні заходи у міському бюджеті, чітко планувати роботу на перспективу та контролювати її виконання.

VII. Завдання Програми по збереженню культурної спадщини

1. Реалізація державної політики з питань охорони культурної спадщини.
2. Контроль за виконанням Закону України «Про охорону культурної спадщини», інших нормативно-правових актів про охорону культурної спадщини.
3. Збереження пам'яток культурної спадщини, що знаходяться на території міста.
4. Визначення меж території пам'яток архітектури та містобудування, монументального мистецтва й історії місцевого значення, затвердження зон їх охорони монументального мистецтва місцевого значення.
5. Створення умов для комплексного використання пам'яток архітектури та містобудування, монументального мистецтва й історії місцевого значення для ефективного розвитку екскурсійного туризму.
6. Сприяння включенню пам'яток архітектури та містобудування, історії та монументального мистецтва місцевого значення в національні та місцеві туристичні маршрути.

VIII. Фінансове забезпечення заходів Програми по туризму та збереженню культурної спадщини

Фінансування заходів, передбачених Програмою, здійснюється з урахуванням реальних можливостей місцевого бюджету із залученням коштів власників та користувачів пам'яток та інших джерел, не заборонених законодавством. Для впровадження Програми необхідно 250,0 тис. грн. (для виконання заходів по збереженню культурної спадщини), 350,0 тис. грн. (для виконання заходів по розвитку туризму) з місцевого бюджету. Виконання Програми передбачає залучення позабюджетних коштів.

IX. Очікувані результати по збереженню культурної спадщини

1. Забезпечення належного збереження об'єктів культурної спадщини на території міста.
2. Реалізація Програми підвищить привабливість міста як об'єкта внутрішнього, загальнодержавного та міжнародного туризму, сприятиме підвищенню його рейтингу.

Основними шляхами реалізації Програми по збереженню культурної спадщини є:

- популяризація краєзнавчої діяльності;
- підвищення рівня відповідальності власників та користувачів об'єктів культурної спадщини за їх збереження та використання;
- проведення оцінки пам'яток культурної спадщини, визначення балансоутримувачів, визначення меж;

- актуалізація культурної спадщини через відродження історичних і культурних святинь, традиційної народної культури, народних промислів та ремесел, через розвиток культурного туризму, музейної, виставкової справи на сучасних засадах;

X. Реалізація Програми дозволить вирішити такі завдання:

- створення комплексної системи охорони культурної спадщини;
- створення міської туристичної інфраструктури;
- створення умов для вивчення, обліку, охорони і пропаганди об'єктів культурної спадщини на території міста;
- виховання у жителів та гостей міста Олександрії поваги та інтересу до історії міста, свідомості властивої жителям історичного європейського міста, на підставі знайомства з історичною, містобудівною та архітектурною спадщиною;

XI. Пріоритетні заходи Програми розвитку туризму та збереження культурної спадщини в м. Олександрії на 2021 – 2026 роки та їх фінансове забезпечення

№ з/п	Назва напрямку діяльності	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Орієнтовний обсяг		
					всього	місцевий бюджет	інші джерела
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Розвиток історико-краєзнавчого туризму	Розробка туристичного маршруту з нагоди ювілейної дати 130 років, з Дня народження славіста, філософа Д. Чижевського	2024 рік	Управління культури і туризму міської ради	10,0	10,0	-
2.	Формування позитивного іміджу міста Олександрії, розвиток туристично-рекреаційної інфраструктури	Розробка логотипа та карти міста із нанесенням на ній туристично – привабливих об'єктів	2021-2022 роки	Управління культури і туризму міської ради	10,0	10,0	
3.	Промоція туристичного та ефективного використання природного, історико-культурного потенціалу	Виготовлення та встановлення стендів з QR кодом на залізничному, автовокзалах та в основних туристичних геолокаціях	2022-2023 роки	Управління культури і туризму міської ради	5,0	5,0	
4.	Здійснення системної рекламно-інформаційної діяльності, підтримка в'їзного та внутрішнього туризму	Діяльність інформаційно-туристичного центру. Розробка, виготовлення якісної інформаційно-презентаційної та сувенірної продукції з інформацією про туристичний потенціал міста	Протягом дії Програми	Управління культури і туризму міської ради	165,0	165,0	

1	2	3	4	5	6	7	8
5.	Проведення рекламних кампаній та налагодження співпраці з обласними, всеукраїнськими та міжнародними організаціями	Забезпечення участі міста в обласних, національних та регіональних спеціалізованих туристичних виставках та форумах	Протягом дії Програми, шляхом отримання послуги перевезення	Управління культури і туризму міської ради	10,0	10,0	
6.	Створення та розвиток нових туристичних брендів продуктів та «магнітів» міста Олександрії	Розробка нових туристичних маршрутів	Протягом дії Програми	Управління культури і туризму міської ради	10,0	10,0	
7.	Збільшення кількості туристів та залучення інвестицій в бюджет міста	Визначення та облаштування тематичними міні - будиночками (курнями) для продажу сувенірної та крафтової продукції символічного містечка майстрів Усівка	2022-2024 роки	Управління культури і туризму міської ради	100,0	100,0	
8.	Розвиток подієвого туризму	Проведення з нагоди відзначення Дня міста брендний захід: Капусняк-Фест – «Дорога Смаку - дорога до Олександрії», проведення сезонних заходів: Різдвяні свята, Масляна, Івана Купала, Свята козацької слави, фестиваль гладіолусів	2021-2026 роки	Управління культури і туризму міської ради	40,0	40,0	
9.	Пам'ятнико-охоронна діяльність	Контроль за дотриманням законодавства в сфері пам'ятникоохоронної культурної спадщини	2021-2026 роки	Управління культури і туризму міської ради			
10.		Забезпечення укладання власниками пам'яток об'єктів культурної спадщини охоронних договорів нового зразка з органом виконавчої влади	2021-2026 роки	Управління культури і туризму міської ради, балансоутримувачі			
11.		З метою документування, дослідження та збереження пам'яток історії, архітектури, монументального мистецтва, археології міста Олександрії здійснювати їх фотофіксацію на сучасні носії	2021-2026 роки	Управління культури і туризму міської ради	10,0		

1	2	3	4	5	6	7	8
12		Сприяння паспортизації пам'яток культурної спадщини, включаючи пам'ятки сільських громад, які приєднуються до Олександрійської міської громади	2021-2024 роки	Управління культури і туризму міської ради, балансоутримувачі	220,0		
13.		Участь в розробці в установленому законодавством порядку проектів охоронних зон, пам'яток та режимів їх використання, вирішення питань щодо внесення територій пам'яток до земель історико-культурного призначення та включення їх до державних кадастрів та іншої проектно-планувальної документації. Включаючи пам'ятки, які розташовані на території сіл котрі приєдналися до міської громади (Головківка, Пустельникове, Піщаний Брід, Ізмайлівка)	2021-2026 роки	Управління культури і туризму міської ради	20,0		

ХІІ. Координація діяльності з виконання Програми здійснюється управлінням культури і туризму Олександрійської міської ради.

Напрямки та заходи Програми можуть бути скориговані у період її дії з урахуванням соціально-економічної ситуації у місті та змін в діючому законодавстві.